

KARTA KURSU

Nazwa	Kultura bezpieczeństwa informacyjnego Kurs do wyboru
Nazwa w j. ang.	Information security culture Optional course

Kod	Bezpieczeństwo Państwa, studia stacjonarne II stopnia, I rok Kurs do wyboru	Punktacja ECTS*	2
-----	--	-----------------	---

Koordinator	dr hab. Hanna Batorowska, prof. UP	Zespół dydaktyczny
-------------	------------------------------------	--------------------

Opis kursu (cele kształcenia)

Wykład

Poznanie obszaru badań nad kulturą bezpieczeństwa informacyjnego i powiązanie go z obszarami zainteresowań różnych dyscyplin wiedzy. Zrozumienie znaczenia kształtowania kultury bezpieczeństwa informacyjnego podmiotu dla rozwoju kultury bezpieczeństwa narodowego. Dostrzeganie zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa informacyjnego w środowisku nadmiaru informacji i przyspieszonego tempa rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych. Potrzeba edukacji w zakresie kultury bezpieczeństwa informacyjnego.

Warunki wstępne

Wiedza	Ogólna wiedza na temat kultury bezpieczeństwa i bezpieczeństwa korzystania z informacji oraz mechanizmów zakłócających prawidłowy przepływ informacji pomiędzy uczestnikami procesu komunikacyjnego.
Umiejętności	Umiejętność dostrzegania zagrożeń generowanych przez cywilizację cyfrową w środowisku informacyjnym człowieka
Kursy	Bezpieczeństwo Państwa, studia stacjonarne II stopnia, I rok Kurs do wyboru

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01, Student wie czym jest kulturą bezpieczeństwa oparta na trzech filarach: mentalnym, społecznym i fizycznym oraz jaki ma ona związek z kulturą informacyjną podmiotu bezpieczeństwa.	K2_W03
	W02, Student potrafi zdefiniować pojęcie środowiska informacyjnego człowieka oraz rozumie znaczenie infosfery w jej szerokim znaczeniu.	K2_W01
	W03, Student rozumie istotę zagrożeń generowanych przez cywilizację technologiczną skierowanych przeciwko człowiekowi i infosferze oraz potrafi wymienić i scharakteryzować te zagrożenia.	K2_W06
	W04, Student wie czym jest kultura bezpieczeństwa informacyjnego i potrafi wymienić jej atrybuty. Umie scharakteryzować osobę kompetentną informacyjnie oraz dojrzałą informacyjnie oraz ocenić jej zachowania informacyjne w kontekście bezpieczeństwa.	K2_W06
	W05, Student ma wiedzę na temat wyzwań, szans i zagrożeń jakie są związane z bezpieczeństwem człowieka w środowisku sztucznej inteligencji, Big Data i algorytmizacji.	K2_W06 K2_W03
	W06, Student rozumie znaczenie edukacji dla bezpieczeństwa, której celem jest kształtowanie kultury bezpieczeństwa informacyjnego współczesnego człowieka. Potrafi zdefiniować czym jest edukacja dla bezpieczeństwa informacyjnego.	K2_W01
	W07, Student ma podstawową wiedzę na temat informacji jako narzędzia pozyskiwania przewagi informacyjnej.	K2_W03

Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------------	-----------------------------	-------------------------------------

	U01, Student potrafi dostrzegać w swoim środowisku symptomy chorób informacyjnych i podejmować działania profilaktyczne w ym zakresie	K2_U01
	U02, Student umie formułować pytania dotyczące kondycji człowieka w infosferze i jego bezpieczeństwa w cywilizacji cyfrowej	K2_U06
	U03, Student umie wykorzystać posiadane kompetencje informacyjne do kształtowania kultury bezpieczeństwa informacyjnego.	K2_U04
	U04, Student krytycznie analizuje zaproponowaną literaturę przedmiotu i przedstawia ją w formie syntetycznej.	K2_U03
	U05, Student sprawnie przedstawia swoje opinie i przemyślenia w mowie i piśmie dotyczące potrzeby edukacji w zakresie kultury bezpieczeństwa informacyjnego	K2_U04

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01, Student rozumie konieczność dbania o rozwój kultury bezpieczeństwa informacyjnego	K2_K02
	K02, Potrafi podejmować działania na podstawie analiz zjawisk występujących w infosferze	K2_K01

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A	K	L	S	P	E			
Liczba godzin	30									

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykłady obudowane zostały prezentacjami multimedialnymi przygotowanymi przez prowadzącego zajęcia, a wybrane zajęcia wzbogacono dodatkowo dyskusją odnoszącą się do zagadnień poruszanych na wykładzie. Wszystkie wykorzystane podczas wykładu prezentacje są udostępnione studentom w formie plików pdf i zamieszczone w katalogu: *Materiały z zajęć* oraz dostępne na platformie Teams. Ponadto w katalogu: *Bibliografia do zajęć* studenci otrzymują

wykazy publikacji uzupełniających literaturę przedmiotu oraz pdf artykułów i książek przydatnych do studiowania zagadnień poruszanych podczas wykładu. Natomiast w katalogu: *Prace studentów* dostępne są pod koniec kursu eseje na temat kultury bezpieczeństwa opracowane przez studentów, stanowiące formę zaliczenia wykładu. Ponadto w katalogu: *Korespondencja ze studentami* prowadzący umieszcza różne wskazówki dotyczące studiowania tematu, w tym zlecanych zadań dydaktycznych.

Wykaz przekazanych studentom prezentacji multimedialnych opracowanych przez wykładowcę, które zostały zamieszczone na platformie Teams w katalogu: *Materiały z zajęć*:

1. Batorowska H., *Edukacja dla kultury bezpieczeństwa informacyjnego w środowisku VUCA.*
2. Batorowska H., *Informacyjne komponenty kultury bezpieczeństwa.*
3. Batorowska H., *Kultura informacyjna.*
4. Batorowska H., *Kultura bezpieczeństwa informacyjnego*
5. Batorowska H., *Model MEMIC- Model Edukacji Medialnej Informacyjnej i Cyfrowej*
6. Batorowska H. *Information literacy a jakość życia osoby dorosłej i wpływ na poczucie bezpieczeństwa*
7. Batorowska H., *Między dorosłością a dojrzałością informacyjną. Kompetencje przyszłości wg. Howarda Gardnera*
8. Batorowska H., *Płynna inwigilacja*
9. Batorowska H., *Prognozowanie przyszłości w turbulentnym środowisku informacyjnym*
10. Batorowska H., *Ekologia informacji jako komponent kultury bezpieczeństwa informacyjnego*
11. Batorowska H., *Kultura organizacyjna – wprowadzenie, problemy definicyjne*
12. Batorowska H., *Konteksty pozyskiwania przewagi za pomocą informacji.*
13. Batorowska H., *Intoksykacja środowiska informacyjnego patogenami Informacyjnymi* [wykład z wykorzystaniem kilku prezentacji multimedialnych]

Przekazane studentom materiały do studiowania przedmiotu w formie pdf książek i artykułów zamieszczone zostały na platformie Teams w katalogu *Bibliografia do studiowania przedmiotu*. Po zapoznaniu się z literaturą przedmiotu na temat bezpieczeństwa człowieka we współczesnym środowisku informacyjnym, student dzieli się podczas zajęć swoimi przemyśleniami na ten temat z wykładowcą i pozostałymi słuchaczami.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (oceni)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01	X									X			
W02	X									X			
W03	X									X			

W04	X									X			
W05	X									X			
W06	X									X			
W07	X									X			
U01	X						X						
U02	X						X						
U03	X						X						
U04	X						X						
U05	X						X						
K01	X						X						
K02	X						X						

Kryteria oceny	<p>Aby uzyskać zaliczenie z wykładu konieczne jest spełnienie trzech warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obecność na zajęciach potwierdzone listą obecności wygenerowaną przez aplikację Teams. Dopuszczalna jest jedna nieobecność nieusprawiedliwiona. 2. Uczestnictwo w dyskusjach w trakcie zajęć. 3. Przygotowanie w formie pliku Worda eseju na temat znaczenia kultury bezpieczeństwa informacyjnego w zwalczaniu zagrożeń generowanych przez cywilizację cyfrową po zapoznaniu się z zalecaną literaturą przedmiotu. Istotne będą szczególnie indywidualne przemyślenia na temat zagrożeń dla zrównoważonego rozwoju człowieka wynikające z przeciążenia informacyjnego, ale także związane z wykluczeniem cyfrowym, zanikiem tożsamości kulturowej, dominacją techniki nad kulturą, inwigilacją, walką konkurencyjną, masową manipulacją itp. <p>Tekst powinien mieć objętość ok. 5 stron maszynopisu wraz z bibliografią na końcu eseju oraz przypisami bibliograficznymi po tekstem głównym .</p>
----------------	--

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

<ol style="list-style-type: none"> 1. Środowisko informacyjne człowieka. Ochrona ekosystemu informacyjnego człowieka. 2. Informacyjne komponenty kultury bezpieczeństwa – wprowadzenie do problematyki. Bezpieczeństwo człowieka w środowisku walki o przewagę informacyjną 3. Kultura bezpieczeństwa informacyjnego komponentem scalającym informacyjne komponenty kultury bezpieczeństwa. 4. Związek ekologii informacji z kulturą bezpieczeństwa informacyjnego. Bezpieczeństwo zdrowotne człowieka w kontekście ekologii informacji.. 5. Kompetencje informacyjne a jakość życia człowieka dorosłego. Postawy wobec informacji. Typologia postaw.
--

6. Między dorosłością a dojrzałością informacyjną. Kompetencje przyszłości. Związek wychowania do informacji z kulturą bezpieczeństwa informacyjnego.
7. Kultura szerokopasmowa w kontekście problemów bezpieczeństwa człowieka
8. Kultura organizacyjna a kultura bezpieczeństwa – zagadnienia wstępne i definicyjne. Związek kultury organizacyjnej z kulturą bezpieczeństwa informacyjnego.
9. Wpływ kultury organizacyjnej na bezpieczeństwo człowieka i grupy w kontekście światopoglądu technokratycznego
10. Polityka informacyjna w perspektywie społecznego ładu informacyjnego i społecznego bezpieczeństwa informacyjnego. Związek polityki informacyjnej z kulturą bezpieczeństwa informacyjnego.
11. Kultura bezpieczeństwa informacyjnego buforem dla działań intoksykujących środowisko informacyjne człowieka. Zagrożenia ze strony patogenów informacyjnych.
12. Kultura bezpieczeństwa informacyjnego w Modelu Edukacji Medialnej Informacyjnej i Cyfrowej (MEMIC). Potrzeba edukacji dla kultury bezpieczeństwa informacyjnego
13. Konteksty pozyskiwania przewagi za pomocą informacji i ich związek z kulturą bezpieczeństwa informacyjnego. Zagrożenia wynikające z fetyszyzacji informacji w społeczeństwie nie-wiedzy
14. Wpływ płynnej inwigilacji na kształtowanie postaw użytkowników informacji. Formy inwigilacji podmiotu w infosferze
15. Prognozy bezpieczeństwa człowieka w cyfrowym środowisku. Potrzeba edukacji dla kultury bezpieczeństwa informacyjnego w środowisku VUCA. Podsumowanie zajęć.

Wykaz literatury podstawowej

1. Babik, *Ekologia informacji a bezpieczeństwo człowieka i informacji we współczesnym świecie*. [w:] *Walka informacyjna. Uwarunkowania-Incydenty-Wyzwania*, H. Batorowska (red.), UP, Kraków 2017, s.160-169.
2. Batorowska H., *Kultura bezpieczeństwa informacyjnego w środowisku walki o przewagę informacyjną*. Wydawnictwo Libron, Kraków 2021.
3. Piwowarski J., *Kultura bezpieczeństwa i redefinicja środowiska bezpieczeństwa*. Difin, Warszawa 2020.
4. Szczurek T., *Wyzwania dla bezpieczeństwa – niepewna przyszłość – między zagrożeniami a szansami*. Wydawnictwo WAT, Warszawa 2019.
5. *Vademecum bezpieczeństwa informacyjnego*. Tom 1-2. Wydawnictwo Libron, Kraków 2019 [wybrane hasła].
6. *Encyklopedia bezpieczeństwa*. Tom 1-4. Wydawnictwo Libron, Kraków 2021 [wybrane hasła].

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Batorowska H., *Od alfabetyzacji informacyjnej do kultury informacyjnej. Rozważania o dojrzałości informacyjnej*. Wydawnictwo SBP, Warszawa 2013.
2. Batorowska H., Klepka R., Wasiuta O. (2019), *Media jako instrument wpływu informacyjnego i manipulacji społeczeństwem*. Libron, Kraków 2019. (rozdz.1-2).
3. *Bezpieczeństwo informacyjne i medialne w czasach nadprodukcji informacji*, H. Batorowska, P. Motylińska (red.). Wydawnictwo Naukowe i Edukacyjne SBP, Warszawa 2020.
4. Beck U. (2012), *Spółeczeństwo światowego ryzyka. W poszukiwaniu utraconego bezpieczeństwa*. Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Warszawa.
5. Babik W., *Infologiczno-ekologiczne aspekty zrównoważonego rozwoju a dostęp społeczeństwa do informacji i wiedzy*. „Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej” 2009 nr 1-2, s.3-7.
6. Cieślarczyk M., „Co ma piernik do wiatraka”, czyli o znaczeniu kultury informacyjnej i kultury bezpieczeństwa informacyjnego dla bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni, [w:] *Cyberprzestrzeń: zagrożenia w sieci*. M. Koziński, S. Kosznik-Biernacja, J. Grubicka (red.) Akademia Pomorska, Słupsk 2017, s. 21-41.
7. Hołys B., *Bezpieczeństwo. Ogólne problemy badawcze*. PWN, Warszawa 2014 (część I, s. 15-110, Cz. II- rozdz. 16, s.278-306).
8. Ledzińska M., *Stres informacyjny jako zagrożenie dla rozwoju*. „Roczniki Psychologiczne” 2002 nr 5.
9. P. Sienkiewicz, *Spółeczeństwo informacyjne jako społeczeństwo ryzyka*. [w:] *Spółeczeństwo informacyjne. Aspekty funkcjonalne i dysfunkcjonalne*, red. Haber L.H., Niezgodna M., Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2006.
10. W. Babik, *Kultura informacyjna a ekologia informacji współczesnego człowieka*. Studium porównawcze. [w:] *Kultura informacyjna w ujęciu interdyscyplinarnym – teoria i praktyka*. T.2., H. Batorowska, Z. Kwiasowski (red.) UP, Kraków 2016, s. 45-54.
11. Ledzińska M., *Młodzi dorośli w dobie globalizacji. Szkice psychologiczne*. Difin, Warszawa 2012.
12. J. Piwowarski, *Fenomen bezpieczeństwa. Pomiędzy zagrożeniem a kulturą bezpieczeństwa*. Wydawnictwo Apeiron, Kraków 2015.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	-
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	-
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	15

	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	-
	Przygotowanie do egzaminu	-
	Ogółem bilans czasu pracy	60
	Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika	2